

Declarație de presă

Reuniune privind proiectul Legii învățământului superior

Astăzi, 25 Iulie, a avut loc reuniunea reprezentanților mediului universitar cu Premierul României, reuniune solicitată în cadrul consultării pe marginea proiectului Legii învățământului superior. Au participat 25 de rectori, reprezentați delegați de către cele 6 consorții universitare participante: Consorțiul Universitaria, Consorțiul Academica Plus, Consorțiul universităților tehnice - ARUT, Consorțiul universităților de medicină și farmacie, Consorțiul universităților de științele vieții/USAMV-uri și Consorțiul universităților de arte. Alături de prim-ministru au participat Consilierul Prezidențial pentru Educație și Cercetare, ministrul Cercetării, Dezvoltării și Inovării și reprezentanți ai MCDI, reprezentanți ai MIPE și ME, precum și reprezentanți ai ARACIS.

Fără excepție, reprezentanții consorțiilor universitare românești și-au declarat susținerea și aprecierea pentru proiectul Legii învățământului superior, formulând și o serie de propuneri de îmbunătățire/completare a textului proiectului legislativ. Au fost apreciate în mod deosebit aspectele ce țin de consolidarea autonomiei universitare, pe toate palierele, dar și de creșterea finanțării universităților românești.

Temele abordare au vizat o serie de aspecte esențiale pentru reforma învățământului superior:

1. Consolidarea conectării universităților la mediul socio-economic;
2. Susținerea conectării universităților românești la mediul academic internațional;
3. Susținerea excelenței și performanței universităților românești;
4. Susținerea echității și a sprijinului acordat studenților;
5. Susținerea eticii și deontologiei universitare;
6. Consolidarea autonomiei universitare și eliminarea birocrăției, în paralel cu creșterea responsabilității universităților;
7. Susținerea programului de digitalizare a universităților românești;
8. Aspecte legate de statutul cadrului didactic universitar;

9. Susținerea învățământului superior medical;

10. Reglementarea la nivel de lege a valorilor învățământului universitar.

Pe aceste paliere abordate în reuniunea de astăzi, proiectul Legii învățământului superior prevede următoarele aspecte care au fost prezentate sintetic;

1. Consolidarea conectării universităților la mediul socio-economic prin:

^ Introducerea, în premieră la nivel universitar, a învățământului dual, ca formă de învățământ în care responsabilitățile cu privire la desfășurarea activităților de învățare, predare și evaluare sunt partajate între instituția de învățământ superior acreditată și operatori economici. Volumul specific activităților de învățare, predare, respectiv de învățare prin muncă, este partajat în mod egal;

^ Pentru susținerea și încurajarea programelor universitare în sistem dual, finanțarea specifică/student crește cu 30% în raport cu finanțarea/student format în sistem „clasic”;

^ Universitățile au obligația asigurării unui minimum de 50% din locurile de practică necesare, dintre care cel puțin 75% în afara universităților;

^ Flexibilizarea și diversificarea proceselor educaționale prin programe de formare continuă cu volume reduse de învățare, finalizate cu microcertificări care aparțin persoanei care le-a dobândit, putând fi partajate și fiind portabile.

^ Introducerea ciclului de studii universitare de scurtă durată ca formă distinctă de organizare a învățământului superior, contribuind astfel la diversificarea calificărilor de nivel ISCED 5 în contextul solicitărilor pieței muncii;

^ Reglementarea posibilității ca instituțiile de învățământ superior de stat și particulare să se constituie în consorții de învățământ dual, potrivit legii;

^ Susținerea universităților în procesul de dezvoltare a capacității și competențelor de transfer tehnologic.

2. Susținerea conectării universităților românești la mediul internațional prin:

^ Înființarea și finanțarea Programului Național pentru Internaționalizare Universitară „Study in Romania” (PNIU), cu o finanțare anuală de 100 milioane lei/an;

- ^ Susținerea parteneriatelor internaționale prin consolidarea reglementărilor cu privire la acordarea de diplome comune/*joint degrees*;
- ^ Identificarea și amplificarea potențialului de promovare a instituțiilor de învățământ superior românești;
- ^ Susținerea unor politici și practici eficiente pentru promovarea internațională a ofertei educaționale universitare românești;
- ^ Susținerea și dezvoltarea funcționalităților platformei de promovare studyinromania.gov.ro;
- ^ Susținerea instituțiilor de învățământ superior românești în participarea la proiectele dedicate dezvoltării și consolidării de rețele universitare europene;
- ^ Creșterea numărului de mobilități efectuate de către studenți, studenți - doctoranzi și cadre didactice și de cercetare;
- ^ Susținerea universităților românești în participarea la proiecte de cercetare europene prin sprijin în asigurarea cofinanțării necesare.

3. Susținerea excelenței și performanței universităților românești prin:

- ^ Creșterea cu 25% a finanțării suplimentare, bazată pe criterii de performanță;
- ^ Creșterea finanțării instituționale a cercetării universitare (500 milioane lei/an);
- ^ Creșterea cu 40% a finanțării/student echivalent;
- ^ Crearea cadrului legal pentru a face posibilă preluarea, prin absorbție, a institutelor de cercetare;
- ^ Înființarea Comisiei Naționale de Standardizare a Titlurilor și Gradelor Universitare (CNSTGU);
- ^ Creșterea duratei studiilor universitare de doctorat de la 3 la 4 ani, în paralel cu reglementarea posibilității de a urma, „comasat”, 2 ani de studii, la solicitarea doctorandului, cu avizul conducătorului de doctorat și cu aprobarea senatului universitar;

^ Crearea cadrului legal pentru concentrarea resurselor în situațiile în care universitățile românești doresc fuziunea cu institute de cercetare.

4. Susținerea echitației și a sprijinului acordat studenților prin:

^ Înființarea și finanțarea de la bugetul de stat (200 milioane lei/an) a Programului Național de Reducere a Abandonului Universitar (PNRAU), în vederea creșterii retenției studenților în mediul universitar;

^ Atribuirea, pentru prima dată, de locuri de la bugetul de stat destinate studenților cu dizabilități;

^ Creșterea cu 50% a finanțării pentru bursele studenților (cuantumul pentru constituirea fondului de burse crește de la 201 lei/lună la 300 lei/lună, pe toată durata anului);

^ Înființarea și finanțarea „Școlilor din spital” în coordonarea universităților de medicină și farmacie;

^ Sprijinirea tranziției de la învățământul secundar superior la învățământul universitar;

^ Susținerea și finanțarea Centrelor de consiliere și orientare în carieră;

^ Susținerea schimbului de bune practici între instituțiile de învățământ superior cu privire la măsurile de recrutare a studenților, inclusiv prin implicarea asociațiilor reprezentative ale studenților;

^ Identificarea măsurilor de sprijin printr-un feedback timpuriu optimizat și personalizat cu privire la progresul educațional și riscurile aferente;

^ Implicarea motivată a cadrelor didactice în programe și activități pentru reducerea abandonului universitar;

^ Dezvoltarea unor politici și practici de reînmatriculare a studenților de tip „A doua șansă”, la nivelul fiecărei instituții de învățământ superior;

^ Generalizarea introducerii în norma cadrelor didactice a activităților de consultații cu studenții și activități remediale;

^ Dezvoltarea la nivelul studenților a implicării și a sentimentului de apartenență la propria instituție de învățământ superior/ facultate.

5. Susținerea eticii și deontologiei universitare prin:

^ Obligatorietatea introducerii cursurilor de etică și integritate academică la nivelul tuturor programelor de studii universitare de licență;

^ Includerea în criteriile Agenției Române pentru Asigurarea Calității în Învățământul superior (ARACIS) a evaluării privind componenta de etică și deontologie universitară la nivelul strategiilor și procedurilor pentru asigurarea calității, precum și la nivelul structurilor de asigurare a calității educației;

^ Înființarea Registrului Unic Național Integrat al Diplomelor și Actelor de Studii (RUNIDAS), gestionat de Ministerul Educației prin UEFISCDI / RUNIDAS va avea și importante valențe de prevenție a fraudelor în educație;

^ Înființarea Comisiei Naționale de Etică a Titlurilor Universitare (CNETU) ca instanță supremă academică de apel pentru orice abateri de la etica acordării titlurilor universitare. În paralel, Comisia Națională de Etică a Managementului Universitar (CNEMU) se pronunță asupra litigiilor privind nerespectarea eticii în managementul universitar și asupra litigiilor referitoare la încălcarea răspunderii publice.

^ Reglementarea eticii universitare prin clarificarea și definirea fără echivoc a normelor de etică universitară și deontologie profesională, a situațiilor de tip conflict de interese, a procedurilor de analiză a sesizărilor privind etica și deontologia profesională, a abaterilor de la normele de etică universitară și deontologie profesională, precum și a sancțiunilor aplicabile în situația săvârșirii acestor abateri, inclusiv prin corecta corelare și raportare la legislația generală.

6. Consolidarea autonomiei universitare și eliminarea birocrăției, în paralel cu creșterea responsabilității universităților prin:

^ Reglementarea asumării misiunii proprii a fiecărei instituții de învățământ superior, în paralel cu asumarea criteriilor specifice fiecărei categorii de universități;

^ Susținerea acordării finanțării de bază pe cicluri de studii, în baza unui plan strategic multianual de dezvoltare instituțională asumat de fiecare universitate și agreat împreună cu Ministerul Educației;

- ^ Reglementarea modalității de acordare a titlului de doctor de către universități și reglementarea modalității de obținere a atestatului de abilitare, la propunerea instituției de învățământ superior;
- ^ Reglementarea înființării dublei specializări fără parcurgerea procedurilor de acreditare, cu încadrare în capacitatea de școlarizare aprobată pentru cele două specializări acreditate;
- ^ Reglementarea duratei mandatului de rector la 5 ani, coroborat cu interdicția de a ocupa funcția de rector la aceeași instituție de învățământ superior pentru un număr nelimitat de mandate. Limita cu privire la numărul de mandate se stabilește de fiecare instituție de învățământ superior.
- ^ Eliminarea condiției general obligatorii de deținere a titlului de doctor pentru ocuparea funcției didactice de „asistent universitar”.
- ^ Înființarea poziției de director de filială/extensie a instituției de învățământ superior ca funcție de conducere în domeniul didactic;
- ^ Reglementarea dreptului de a solicita un proces de evaluare instituțională simplificată pentru instituțiile de învățământ superior care au parcurs două cicluri de evaluare periodică, încheiate cu rapoarte care atestă menținerea acreditării.

7. Susținerea programului de digitalizare a universităților românești prin:

- ^ Finanțarea cu 1 miliard de lei a digitalizării proceselor din învățământul superior din universitățile românești acreditate de stat și particulare;
- ^ Reglementarea interoperabilității RMUR/RUNIDAS cu alte baze de date electronice, atât ale instituțiilor de învățământ superior de stat și particulare, acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu, cât și ale instituțiilor publice centrale, în beneficiul studenților și cursanților;
- ^ Reglementarea predării online în universitățile românești prin intermediul unor standarde de asigurare a calității asumate de către ARACIS într-o manieră adaptată specificului fiecărui domeniu de studii și fiecărui nivel de pregătire universitară (Licență/Master/Doctorat).

8. Reglementarea menținerii în activitate a personalului didactic și de cercetare după împlinirea vârstei de 65 ani, până la vârsta de 70 ani, la solicitarea angajaților.

^ În cazul în care instituțiile de învățământ superior nu pot acoperi normele cu titulari, pe baza evaluării anuale a performanțelor academice, după o metodologie stabilită de senatul universitar, pot hotărî menținerea calității de titular în învățământ și/sau în cercetare în vederea desfășurării exclusiv de activități de învățare, predare, cercetare și evaluare și după vârsta e 70 ani.

9. Susținerea învățământului superior medical prin:

^ Dobândirea dreptului de liberă practică de către absolvenții învățământului superior medical care au promovat examenul de finalizare a studiilor;

^ Clarificarea atribuțiilor Ministerului Educației cu privire la organizarea rezidențiatului.

10. Reglementarea la nivel de lege a valorilor învățământului universitar

^ Echitatea = asigurarea șanselor la educație în mod echitabil pentru tineri, indiferent de mediul din care provin sau alți factori de risc;

^ Excelența = susținerea și motivarea excelenței în cadrul procesului de învățământ;

^ Integritatea = asigurarea de repere valorice și promovarea eticii în educație;

^ Starea de bine = susținerea tinerilor prin măsuri adecvate de consiliere și orientare profesională, precum și asigurarea condițiilor de dezvoltare personală, prin măsuri de sprijin adecvate;

^ Profesionalismul = menținerea unor standarde ridicate în formarea cadrelor didactice și, implicit, în pregătirea oferită studenților;

^ Respectul = însușirea respectului pentru alte persoane, instituții, mediu și societate, ca parte formării;

^ Flexibilitatea = asigurarea unui parcurs dinamic de învățare în vederea dobândirii de competențe;

^ Diversitatea = garantarea respectului pentru varietate și a unui mediu tolerant în procesul de formare;

^ Transparența = utilizarea de mecanisme transparente de evaluare și menținerea unei comunicări deschise și oneste în procesul de formare;

^ Colaborarea = dezvoltarea parteneriatelor interuniversitare, a parteneriatelor cu institute de cercetare publice sau private, cu operatorii economici publici sau privați, inclusiv pentru dezvoltarea de programe de studii interdisciplinare;

^ Consultarea = implicarea actorilor interesați în proiectarea și aplicarea legislației, strategiilor și politicilor în domeniul învățământului superior;

^ Incluziunea = garantarea în procesul de educație a respectării statutului și drepturilor tuturor astfel încât să aibă oportunitatea de a beneficia de un tratament egal cu ceilalți;

^ Dezvoltarea durabilă și tranziția la verde = urmărește satisfacerea nevoilor prezentului fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi.

Dincolo de aprecierile formulate cu privire la prevederile proiectului Legii învățământului superior, intervențiile și unele propuneri venite din partea mediului universitar vizează îmbunătățirea/completarea textului Legii învățământului superior prin:

- *Reprezentarea la nivelul celor 6 comisii naționale prevăzute în proiectul de lege, proporțional cu numărul de studenți și cadre didactice de la nivelul fiecărui consorțiu universitar, fiecărui centru universitar și fiecărui domeniu de studii (Consortiul Universitaria);*

- *Îmbunătățirea structurii proiectului Legii învățământului superior în sensul selectării într-un capitol distinct a tuturor aspectelor ce se referă la internaționalizarea activităților universităților românești (Consortiul Universitaria);*

- *Introducerea unor criterii de performanță pentru menținerea în activitate a cadrelor didactice și de cercetare (Consortiul Universitaria);*

- *O creștere a finanțării pe bază de criterii de performanță încă și mai mare decât cea propusă prin proiectul de lege/creștere de 32% față de creșterea de 25% propusă, raportată la finanțarea totală a universităților românești (Consortiul Universitaria);*

- *Manșionarea în cuprinsul Legii învățământului superior a unui procent din PIB pentru finanțarea cercetării fundamentale din universități, separat de legea cercetării (Consortiul Universitaria);*

- *Suștinerea prioritară a domeniilor în care angajatorii/piața muncii reclamă insuficiența forței calificate de muncă (Consortiul Academica Plus);*
- *Consolidarea autonomiei financiare prin generalizarea posibilității de utilizare a soldurilor universităților (Consortiul Academica Plus);*
- *Permanentizarea măsurilor de susținere a învățământului universitar dual (Consortiul Academica Plus);*
- *Suștinerea propunerii privind noua lege a învățământului superior;*
- *Amplificarea, prin legislație subsecventă, a măsurilor care susțin parteneriatul universităților românești cu mediul economic în vederea dezvoltării investițiilor în economia românească (ARUT);*
- *Finanțarea prioritară a domeniilor strategice de dezvoltare a României (ARUT);*
- *Recunoașterea aportului universităților tehnice la dezvoltarea economică a României, îndeosebi în domeniile de specializare inteligentă (ARUT);*
- *Suștinerea dezvoltării rețelei spitalelor universitare și accesul acestora la resursele specifice domeniului sănătății (Consortiul universităților de medicină și farmacie);*
- *Suștinerea proiectului de lege în formatul lansat în consultare și nemodificarea proiectului de lege a învățământului superior, mai ales a prevederilor referitoare la învățământul superior medical (Consortiul universităților de medicină și farmacie);*
- *Dezvoltarea învățământului superior medical militar (Consortiul universităților de medicină și farmacie);*
- *Sprijin în vederea creșterii atractivității pentru resursa umană calificată în domeniul cercetării din învățământului superior medical (Consortiul universităților de medicină și farmacie);*
- *Sprijin pentru valorile și principiile pe care se fundamentează noua lege prin specificul și importanța domeniului arte în învățământul universitar ca parte activă în stimularea creativității pentru toate domeniile (Consortiul universităților de arte);*
- *Extinderea noțiunii de cercetare științifică prin includerea creației artistice (Consortiul universităților de arte);*

- *Implicarea universităților de arte în promovarea imaginii României (Consortiul universităților de arte);*
- *Includerea în proiectul legii a unor aspecte care să susțină dezvoltarea stațiilor didactice și de cercetare-dezvoltare (Consortiul universităților de științele vieții/USAMV-uri);*
- *Implicarea universităților de științe agronomice în dezvoltarea strategiilor naționale în domeniul Securității și siguranței alimentare, precum și în domeniul prevenirii și combaterii secetei (Consortiul universităților de științele vieții/USAMV-uri);*
- *Susținerea finanțării cercetării aplicative și a transferului tehnologic (Consortiul universităților de științele vieții/USAMV-uri);*
- *Susținerea mai consistentă a studenților proveniți din medii defavorizate, precum studenții din mediul rural / Înmatriculări într-o proporție importantă/majoritară în USAMV-uri (Consortiul universităților de științele vieții/USAMV-uri);*
- *Consolidarea autonomiei și încrederii în universitățile românești (Consortiul universităților de științele vieții/USAMV-uri);*
- *Stimularea la nivel de lege a măsurilor pentru o implicare mai susținută a universităților în dezvoltarea comunităților locale/regionale (Consortiul universităților de științele vieții/USAMV-uri).*

Sorin Mihai CÎMPEANU,

Ministrul Educației